

Genrer och scenarier: några svenska exempel

I Mike McCarthys artikel ovan, illustreras hans tankar med exempel från engelskt talspråk. Här följer några svenska exempel.

Efter behandling hos sjukgymnasten

Det första är ett exempel på ”möten i servicesektorn”. Behandlingen hos sjukgymnasten är avslutad och de ska bestämma en ny tid för nästa behandling. Samtalet är ett exempel på målinriktat beslutstagande. Förhållandet mellan talarna kan beskrivas som ”tjänsteutövare - kund”. Man förstår att de träffats tidigare (*Har vi satt upp..?*) Det är också exempel på ”språk under aktivitet”. Båda talarna ser samma kalender och kan därför syfta på den med ordet **här**.

Sjukgymnasten: Har vi satt upp någon annan tid, eller ..?
Patienten: Nä, det har vi inte men jag kan inte onsdag, torsdag.
Sjukgymnasten: Nähä då ska vi se..var...
Patienten: Finns det någon tid på måndag, på efterm., efter tre?
Sjukgymnasten: Ähh..nja..det skulle vara senare i så fall, halv sex?
Patienten: Nja. det var kanske lite sent men här då..på tisdag här vid fyra?
Sjukgymnasten: Ja just det. Kan du det?
Patienten: Ja det blir bra
Sjukgymnasten: Okej, då säger vi det. Fyra på tisdag.
Patienten: Bra. Är det den artonde?
Sjukgymnasten: Ja just det. Det är det.
Patienten: Okej, bra.
Sjukgymnasten: Bra, då ses vi då.
Patienten: Ja, hej då! Och tack!
Sjukgymnasten: Tack och hej!

I bussen

Nästa samtal är också ett exempel på ”möten i servicesektorn”. En passagerare stiger på bussen och inleder ett samtal med föraren. Målet är att lista ut när och hur bussarna går. Man skulle kunna beskriva samtalet som ”språk under aktivitet” eftersom de gemensamt tittar i tidtabellen. I slutet av dialogen finns ett exempel på hur man kan göra fel i ordval och grammatik utan att man missförstår varandra (B: *Så det ... det blev en missuppfattning. P: Ja det måste det ha gjorts för jag ska till tandläkaren klockan fem och jag har stått*)

Passagerare: Den bussen som skulle vara här tjugo över ... var var den?
Bussförare: Den kanske blev borta för att det står ganska stilla nere i stan vet du.
P: Men den skall gå tio över från Rud.
B: Titta här nu. Hm Jag åkte sexton trettonio. Då skulle den ha gått.
P: Åtta ifrån Rud.
B: Men du! Har du sommarturlistan?
P: Nä men den ska ju inte gälla förrän den sjuttonde i sjätte.
B: Nää, den gäller från i måndags.
P: Ja det står ingenting på den där. Sjätte står det. Sextonde i sjätte.
B: Ja just det. Titta va.
P: Måndag, fredag sextonde i sjätte står det.
B: Vi ska titta i den jag har här.

P: Ja så står det i alla fall på de listorna där.
 B: Öh
 P: Sextonde i sjätte.
 B: Ja så står det sedan men ...se lågtrafiklinjerna trettioett, trettiofem.
 P: Ja men det står ju ingenting om några dagar, om vilka tider ... måndag den sextonde i sjätte till den tjusjunde i sjunde.
 B: ...samt kvällar, lördagar, söndagar, helgdagar se lågtrafiklinjerna trettioett till trettiofem.
 P: Ja men det är ... jag räknar med att det är de datumerna som gäller där då.
 B: Jo men det står ju där ... samt kvällar, lördagar, söndagar, helgdagar se lågtrafiklinjerna.
 P: Ja
 B: Så det ... det blev en missuppfattning.
 P: Ja det måste det ha gjort för jag ska till tandläkaren klockan fem och jag har stått här sedan fem över fyra. Det blir ...jähä
 B: Ja men det är inte vi som har konstruerat den här tabellen då men ta gärna upp det med kollektivtrafiknämnden.

I restaurangvagnen

De sista två dialogerna är exempel på ”språk under aktivitet”. Talarna känner varandra (...*nä usch!* / *Här! Ta.*). Det finns inget mål med samtalet utan det är bara ett åsiktsutbyte under aktivitetens gång. Det är full av syftningar på saker i den omedelbara närheten (...*inte så mycket det här. / Vad är det där? / ...där är det säkert inte.*). Flera av yttrandena är ofullständiga (*Jag kan ju ta ...*) Men det verkar inte bli några missförstånd.

A: Det var inte så mycket det här.
 B: Nää. Vad är det där?
 A: Skinn. Skinn och gammal bacon.
 B: Öh, jaha. Ska du inte ha någon dressing?
 A: Nää. Jag vill ha olivol... och där är det säkert inte ..
 B: Det skulle vara blåmögeldressing men det luktar mest vinäger. Känn!
 A: Jaa. Jag kan ju ta ... nä usch! Hur var den där då?
 B: Jodå. Mycket bröd som vanligt. Jag var inte så hungrig som jag trodde.
 A: Nähä. Var du inte?
 B: Här! Ta. Jag kommer inte att äta upp det.
 A: Mmm..

Efter en stund när maten är uppäten.

B: Jag tar den här så tar du resten.
 A: Kan man slänga den här?
 B: Det verkar som man slänger allt i samma. Jag tar den här också.
 A: Vill du ha det här med dig?
 B: Nä.